

4 Ιανουαρίου 2015

Daniel Losky: Η Ορθόδοξη πίστη φέρνει ένα ζωτικό μήνυμα για την ανθρωπότητα

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η πρακτική εφαρμογή
της θεολογίας Ρώσων διανοουμένων,
ήταν η θέληση τους να δομήσουν
μια τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία
στην Δυτική Ευρώπη

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου

Το τελευταίο «ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» που ολοκληρώνεται στο τέλος του χρόνου, πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα 22 Δεκεμβρίου.

Προσκεκλημένος του οικοδεσπότη, Πρωτοπρεσβύτερου Σπυρίδωνα Τσιμούρη, ήταν ο Γάλλος Θεολόγος κ. Daniel Losky, δισέγγονος του μεγάλου Ρώσου Θεολόγου της διασποράς αείμνηστου Vladimir Losky και ανέπτυξαν το θέμα «Ορθόδοξη Θεολογία στη Δυτική Ευρώπη». Τη μετάφραση από τα γαλλικά έκανε ο Εκπαιδευτικός κ. Κωνσταντίνος Βουλγαρίδης.

Η Ρωσική μετανάστευση

Το πρώτο μέρος της συζήτησης αφορούσε τα ιστορικά γεγονότα που οδήγησαν στη μετανάστευση των πρώτων Ρώσων διανοουμένων στο Παρίσι και στη Δυτική Ευρώπη ευρύτερα. Προκειμένου να γίνουν κατανοητά τα γεγονότα, ο κ. Losky αναφέρθηκε στην κατάσταση της Ρωσικής Εκκλησίας, πριν την επανάσταση.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στη Ρωσία ήταν ένα όργανο της ρωσικής μοναρχίας. Τον 18ο αιώνα και συγκεκριμένα το 1721, ο Τσάρος Πέτρος ο Μεγάλος, κατήργησε το

πατριαρχικό σύστημα, αντικαθιστώντας το από μία σύνοδο που δεν συμμετείχαν μόνο Επίσκοποι, ενώ προήδρευε λαϊκός εκπρόσωπος του. Η Εκκλησία ήταν σχεδόν ένα φέουδο του κράτους εκείνη την εποχή.

Ο 19ος και οι αρχές του 20ου αιώνα στη Ρωσία, ήταν μια εποχή εξαιρετικά γόνιμη για τη διανοήση γενικώς και κυρίως για τη φιλοσοφία και την Ορθόδοξη Θεολογία. Τα δύο προηγούμενα στοιχεία, οδήγησαν σε ένα διανοητικό αναβρασμό, με ρεύματα αθεϊστικά, σοσιαλιστικά και επαναστατικά. Σε αυτά τα ρεύματα υπήρχαν και άνθρωποι της Εκκλησίας. Δεν ήταν ακριβώς πιστοί, αλλά διανοούμενοι που έθεταν στον εαυτό τους υπαρξιακές ερωτήσεις, σε σχέση με το Θεό.

Στην αρχή του 20ου αιώνα τα πολιτικά γεγονότα οδήγησαν σε μια αποσταθεροποίηση της μοναρχίας. Τη δεδομένη στιγμή ξεκινάει μία κίνηση σκέψης για να ανανεωθούν όχι μόνο οι δομές αλλά επίσης και η ίδια η ουσία της Εκκλησίας.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα που αναφέρθηκε, ήταν η σχεδόν ολοκληρωτική απαγόρευση της μοναστικής ζωής από την αυτοκρατορική εξουσία, με την εμφάνιση του συνοδικού συστήματος του Μεγάλου Πέτρου. Η Αυτοκράτειρα Αικατερίνη η 2η, επί παραδείγματι, έκλεισε εκατοντάδες μοναστήρια. Το 1905 ξεκινάει λοιπόν μια μεγάλη κίνηση για τον τρόπο οργάνωσης της Εκκλησίας και τότε συνελήφθη το σχέδιο της σύγκλησης μιας γενικής συνόδου.

Άρχισαν τότε να συμβουλευονται όχι μόνο Επισκόπους αλλά και εκπροσώπους των ενοριών και τους πιστούς, το σύνολο δηλαδή του σώματος της Εκκλησίας. Υπήρξε μια κολοσιαία δουλειά ώστε να συγκεντρωθούν οι απόψεις και να γίνει η σύνθεσή τους, αλλά αυτή η εργασία φυλάχτηκε στα συρτάρια της τότε διοικούσας Εκκλησίας.

Μετά την πρώτη επανάσταση το Φεβρουάριο του 1917, ξαναμπήκε στην ημερησία διάταξη η αναγκαιότητα της συνόδου η οποία τελικά και συνεκλήθη με τη συμμετοχή Μητροπολιτών, Επισκόπων, Ιερέων και εκπροσώπων των λαϊκών. Η πρώτη απόφαση που πάρθηκε κατά τη διάρκεια της, ήταν η παλινόρθωση του Πατριαρχικού συστήματος και η εκλογή Πατριάρχη.

Με τη νίκη του Κόκκινου Στρατού, το 1922 η κατάσταση έγινε πολύ δύσκολη εξ' αιτίας της προφανούς έχθρας της Σοβιετικής εξουσίας, η οποία έδωσε περιθώριο 24 ωρών σε έναν αριθμό διανοουμένων να επιλέξουν ή να τουφεκιστούν ή να πάρουν ένα πλοίο και να εγκαταλείψουν τη Ρωσία. Δύο υπερωκεάνια εγκατέλειψαν την Αγία Πετρούπολη το 1922, ανάμεσα δε στους επιβάτες ήταν ο Βλαδίμηρος Lossky και ο πατέρας του Νικόλαος.

Ειδική μνεία έκανε ο προσκεκλημένος στη μεγάλη μορφή του Μητροπολίτη

Βενιαμίν της Αγίας Πετρούπολης, ο οποίος συνελήφθη από τους Σοβιετικούς που οργάνωσαν μια τεράστια δίκη. Ο Μητροπολίτης ήταν πολύ αγαπητός στον λαό, ο οποίος και τον είχε εκλέξει, γι' αυτό και χιλιάδες άτομα συγκεντρώθηκαν στο πέρασμα του για να πάρουν την ευλογία του. Η δίκη κράτησε εβδομάδες και τελικά καταδικάστηκε σε θάνατο. Τον εκτέλεσαν κρυφά και μάλιστα για να τον φυγαδεύσουν τον ξύρισαν και του έδωσαν πολιτικά ρούχα. Αργότερα έγινε η αγιοκατάταξη του, στο αγιολόγιο της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Η Ορθόδοξη κοινότητα στο Παρίσι

Μιλώντας στην συνέχεια για την δημιουργία της Ορθόδοξης κοινότητας στο Παρίσι, αναφέρθηκε σε τρεις διαδοχικές περιόδους που συνδέονται με τη Ρωσική μετανάστευση.

Κατ' αρχήν ο μεγάλος αριθμός των διανοουμένων και θεολόγων που παρήγαγαν με τρόπο παραδοσιακό και πρωτότυπο, μια θεολογική σκέψη που παρήχθη εξ' αιτίας της αναγκαιότητας να διακηρύξουν την πίστη τους και να δώσουν τη μαρτυρία ότι η Ορθόδοξη πίστη φέρνει ένα ζωτικό μήνυμα για την ανθρωπότητα.

Δύο μεγάλες προσωπικότητες που συμμετείχαν στην εγκατάσταση της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Δύση, ήταν ο Μητροπολίτης Ευλόγιος και ο π. Σέργιος Μπουλγκάκοφ. Ήταν και οι δυο πρώτοι εργάτες για τη δόμηση της Ορθοδοξίας στο Παρίσι. Με πρωτοβουλία τους ιδρύθηκε το Θεολογικό Ινστιτούτο του Αγίου Σεργίου που συγκέντρωσε μεγάλο αριθμό θεολόγων.

Παράλληλα, με την καταστροφή της Μ. Ασίας, πολλοί ελληνόφωνοι εγκαταστάθηκαν στο Παρίσι όπως και πληθυσμοί από τη Μ. Ανατολή και την Κεντρική Ευρώπη.

Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και μέχρι την πτώση του κομμουνισμού μπορούμε να παρατηρήσουμε μια δεύτερη φάση, που είναι εμφανής η θέληση της πρακτικής εφαρμογής της θεολογίας. Ενώ σπουδαίες προσπάθειες έγιναν για την υπερπήδηση εθνικιστικών διαφορών που υπήρχαν ανάμεσα στις κοινότητες των Ορθοδόξων. Η πρακτική εφαρμογή της θεολογίας, ήταν η θέληση τους να δομήσουν μια τοπική Ορθόδοξη Εκκλησία στην Δ. Ευρώπη.

Η τρίτη φάση αφορά την περίοδο από την πτώση του κομμουνισμού μέχρι σήμερα, με νέα κύματα μετανάστευσης που έρχονται να αλλάξουν την κατάσταση.

Η θεολογία του Βλαδίμηρου Losky

Δεν θα μπορούσε φυσικά η συζήτηση να μην έρθει και στη θεολογία του Βλαδίμηρου Losky. Μία θεολογία, που όπως την χαρακτήρισε ο δισέγγονός του, δεν ήταν μια διανοητική, αφηρημένη σκέψη που ξεκινούσε από προκαθορισμένα αξιώματα, αλλά μια θεολογία που βασίζεται πάνω απ' όλα σε μια προσωπική συνάντηση με τον Χριστό.

Δηλαδή, ήταν πρώτα απ' όλα η πίστη, η συνάντηση με τον ζωντανό λόγο του Κυρίου και μετά μια απόπειρα του να αναφέρουμε, να δώσουμε λογαριασμό γι' αυτήν την εμπειρία. Έτσι, η διανοούμενη θεολογία, η θεολογία της διδασκαλίας είναι πάνω απ' όλα ένα μέσον που θα δώσει αναφορά γι' αυτήν την εμπειρία.

Ο Βλαδίμηρος Losky διακρίνει δύο απόψεις, δύο τρόπους που κατανοεί κανείς τον όρο θεολογία. Τη θεολογία σαν γνώση και επιστήμη και τη θεολογία σαν γνώση του Θεού.

Επεκτείνοντας τη συζήτηση στη συμμετοχή του Βλαδίμηρου Losky στη δημιουργία της Ορθόδοξης Εκκλησίας στο Παρίσι, ο Daniel ανέφερε ότι ο αείμνηστος θεολόγος ήταν από τους πρώτους που πήραν την γαλλική υπηκοότητα και είχε παραιτηθεί από την ιδέα της επιστροφής του στη Ρωσία. Ήταν επίσης από τους πρώτους που θέλησε όχι απλά να μεταφέρει και να εγκαταστήσει μια Ορθόδοξη

Εκκλησία σε μια ξένη χώρα, αλλά να ξαναγεννηθεί η Εκκλησία σε ένα χώρο που δεν ήταν πλήρως απύσχα.

Ήταν μια σκυτάλη της Ορθοδοξίας στον διανοητικό δυτικό κόσμο. Και πολλές προσωπικότητες από τη Δ. Ευρώπη στράφηκαν προς την Ορθόδοξη Εκκλησία και μπήκαν στην κοινωνία της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Ήταν επίσης από τους πρωτεργάτες της ίδρυσης γαλλόφωνης ενορίας στο Παρίσι το 1936.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Δ. Ευρώπη

Τέλος, η συζήτηση ολοκληρώθηκε με την αναφορά στην κατάσταση και τις προοπτικές της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Δ. Ευρώπη. Όπου το πιο σημαντικό, όπως τονίστηκε, είναι ότι υπάρχουν κοινότητες που είναι πάνω απ' όλα Ορθόδοξες, με πιστούς οι οποίοι κατάγονται από διάφορες χώρες και έχουν πολλές εθνικότητες.

[Τη συζήτηση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ](#)

Πηγή: synodoiporia.gr